

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Ösbyskolan
i Värmdö kommun

2011-04-26

Rektorn vid Ösbyskolan
Ösby skolväg 4
134 43 VÄRMDÖ

Värmdö kommun
134 81 Gustavsberg

Tillsyn i Ösbyskolan

Grundskola
Förskoleklass
Grundskola 1-9

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Ösbyskolan och Värmdö kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Ösbyskolan är på många sätt en väl fungerande skola. I den nationella statistiken framkommer att andelen elever som nådde målen i alla ämnen 2010 var ca 87 procent och ca 99 procent var behöriga till nationellt program på gymnasieskolan vilket är högre jämfört med kommunen och riket. Skolan följer upp elevernas kunskapsutveckling på individnivå genom ett digitalt dokumentationssystem, där också elevernas individuella utvecklingsplaner finns. Elevernas egna mål följs upp och utvärderas tillsammans med lärarna. Enligt rektorn följer hon regelbundet upp kunskapsresultaten genom det digitala dokumentationssystemet. Skolan har goda rutiner för att på ett tidigt stadium identifiera elever som riskerar att inte nå målen och för dessa elever utarbetas åtgärdsprogram. Innehållet i dessa behöver dock utvecklas och förbättras.

Skolan behöver ytterligare analysera kunskapsresultaten och vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse då kunskapsresultaten har sjunkit det senaste året. I den nationella statistiken framkommer också att betygssättningen i vissa ämnen skiljer sig stort mellan flickor och pojkar vilket skolan behöver uppmärksamma och analysera.

Skolan har ett förebyggande värdegrundsarbete med återkommande samtal och värderingsövningar i klasserna. För årskurserna 6–9 finns även särskilda temadagar som ingår i skolans val som är livskunskap. Skolan har dessutom ett så kallat antimobbingråd med elevrepresentanter och vuxna. Skolan gör kartläggningar med olika åldersgrupper och utifrån dessa planeras åtgärder och uppföljning av vidtagna åtgärder. Dokumentation av detta arbete sker i tre olika dokument som enligt Skolinspektionen kan bli tydligare om det sammanförs i ett dokument dvs. skolans årliga plan mot kränkande behandling.

Vid tillsynsbesöket framkommer att skolan tar ut avgifter som inte är förenliga med skollagen.

Tillsynen visar att rektorn tar pedagogiskt ansvar för verksamheten men detta behöver utvecklas inom de utvecklingsområden tillsynen påvisat. Tillsammans med personalen driver rektorn ett aktivt pedagogiskt utvecklingsarbete.

Skolinspektionen har i tillsynen av Ösbyskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Trots vidtagna åtgärder ger skolan inte alla elever möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan).
- Rektorns uppföljning och utvärdering av skolans resultat för att nå de nationella målen uppfyller inte författningarnas krav. (2 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94 2. 8 Rektors ansvar).
- Åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Skolan skriftliga bedömningar motsvarar inte författningarnas krav (7 kap. 9 § grundskoleförordningen).
- Utbildningen är inte avgiftsfri (4 kap. 4 § 1985 års skollag).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1-2.

Rektorn och Värmdö kommun har ansvar för att skolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Värmdö kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Värmdö kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljningen av detta beslut kommer dock att ske efter de skolförfattningar som börjar gälla den 1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas till hur författningarna eventuellt har ändrats.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Marita Bergman deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Bertil Karlhager

Enhetschef

Marie Wiberg-Svensson

Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Ösbyskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Värmdö kommun under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Ösbyskolan den 9 och 10 februari 2011.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Ösbyskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Ösbyskolan intervjuades rektorn, lärare, elevvårdspersonal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, Skolinspektionens enkäter eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på Ösbyskolan

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	73
Grundskola	672
Totalt antal elever:	745

Källa: Skolans egna uppgifter i samband med Skolinspektionens tillsyn februari 2011

Ösbyskolan som hör till Gustavsbergs rektorsområde är belägen strax utanför centrala Gustavsberg. Skolan omfattar förskoleklass och årskurserna 1–9. Inom skolenheten finns också fritidshem som dock inte omfattas av denna granskning. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen behandlas i den övergripande kommunrapporten.

Skolans rektor har till sin hjälp en ledningsgrupp bestående av biträdande rektor, sex pedagogiska ledare, specialpedagog och skolsekreterare. Skolverksamheten är förlagd till tre skolhus som är sammanbundna av ett gemensamt hus där bland annat expedition, elevvård, specialsalar för slöjd och bild finns. I varje skolhus finns två arbetslag; F–5 och årskurserna 6–9 och skolan har därmed sammanlagt sex arbetslag som leds av pedagogiska ledare.

Skolan har en särskild undervisningsgrupp som tar emot elever från hela Värmdö kommun. Verksamheten i dessa kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper behandlas i den övergripande kommunrapporten varför inga särskilda bedömningar av undervisningsgruppen i Ösbyskolan görs i detta skolbeslut.

Tillsynsprotokoll för Ösbyskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper



Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag



Lärarnas bedömning och utvärdering



Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering



Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande



Tillit till elevens förmåga



Trygghet och studiero



Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg



Undervisningstid och val



Särskilt stöd



Studie- och yrkesvägledning



Avgifter



Rektorns beslutsfattande



Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Trots vidtagna åtgärder ger inte skolan alla elever möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av Skolverkets nationella statistik, liksom Ösbyskolans egen uppföljning av elevernas kunskapsutveckling. Statistiken visar att år 2010 nådde 86,7 procent av eleverna i årskurs 9 målen i alla ämnen. Andelen elever med behörighet till gymnasieskolan var 98,7 procent. Dessa värden överstiger motsvarande genomsnittliga värden för kommunen och för riket. Det genomsnittliga meritvärdet år 2010 var 214,5 vilket är i nivå med samtliga skolor i kommunen men högre jämfört med riket (208,8). Föregående år hade Ösbyskolan ett meritvärde som uppgick till 235,2. Skolans meritvärde har under åren 2006 till 2009 pendlat mellan 204,8 till 235,2 och resultaten för läsåret 2010 har jämfört med år 2009 således sjunkit markant. Det genomsnittliga meritvärdet skiljer sig dock stort mellan flickor (231,1) och pojkar (193,3). Även andelen flickor som uppnått målen i alla ämnen är större än andelen pojkar, 97,6 procent jämfört med 84,8 procent. Denna skillnad är särskilt stor i ämnena musik, biologi, slöjd och svenska. Jämförelse av betygsresultat över tid visar att andelen elever som når målen i alla ämnen har sjunkit under de senaste åren.

Eleverna i årskurs 9 genomförde också nationellt ämnesprov i fysik vårterminen 2010. Andelen elever som uppnådde minst godkänt på ämnesprovet i fysik var ca 84 procent vilket är högre jämfört med riket.

För måluppfyllelsen i årskurs 5 finns ingen nationell statistik. Skolan har egna sammanställningar av resultaten på de nationella ämnesproven och rektorn följer upp kunskapsresultaten i skolans digitala dokumentationssystem genom att ta fram sammanställningar av måluppfyllelsen på individnivå och skolnivå i samtliga ämnen och i alla årskurser

Enligt nationell statistik år 2009 var andelen elever i årskurs 5 som nådde målen på det nationella ämnesprovet i engelska ca 90 procent, i svenska 85,5 procent och i matematik 90 procent. Enligt skolans egen sammanställning för år 2010 har resultaten på de nationella ämnesproven försämrats. I övriga ämnen uppger skolan att alla elever når målen.

De nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2009/10 visar att alla elever når målen i svenska som andra språk, i svenska är det 93 procent av eleverna och i matematik 90 procent som uppnår målen i de nationella ämnesproven.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorns uppföljning och utvärdering av skolans resultat för att nå de nationella målen uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

Lpo 94 Skolans värdegrund och uppdrag

Lpo 94 2. 8 Rektors ansvar

Motivering:

Skolan följer upp elevernas kunskapsutveckling på individnivå bland annat genom ett digitalt dokumentationssystem, där också elevernas individuella utvecklingsplaner finns. Rektorn och lärare uppger att skolan har ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete vilket också Skolinspektionen kan konstatera genom bland annat intervjuer med skolledning, lärare och av den dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av i samband med tillsynen. Däremot behöver skolan analysera betygsresultaten ytterligare avseende skillnaden i slutbetyg mellan pojkar och flickor i alla ämnen och resultaten på de nationella ämnesproven i relation till slutbetyget i respektive ämne.

Enligt Skolinspektionen behöver rektorn ytterligare förbättra uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella kursplanerna och använda detta underlag för att vidareutveckla verksamheten mot en högre måluppfyllelse.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolans åtgärdsprogram uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av några exempel på åtgärdsprogram som utarbetats vid skolan och konstaterar att dessa är av varierande kvalitet och att de inte alltid uppfyller författningarnas krav. Åtgärdsprogrammen innehåller konkreta åtgärder och det framgår tydligt vem/vilka som ansvarar för att de genomförs. Däremot framgår inte alltid elevens behov av särskilt stöd tillräckligt tydligt. Åtgärdsprogrammen har också en otydlig koppling till läroplanens och kursplanens mål och vad man vill uppnå på kortare och längre sikt.

Bedömningsområde: Bedömning och betyg**Bedömning:**

Skolans skriftliga bedömningar motsvarar inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 9 § grundskoleförordningen

Motivering:

Om en elev inte når upp till de mål i ett ämne som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret, ska betyg inte sättas i ämnet. I de fall som avses ska en skriftlig bedömning av elevens kunskaper i ämnet eller ämnesblocket ges. Skolinspektionen har i samband med tillsynen av Ösbyskolan tagit del av några exempel på skriftliga bedömningar som skolan utfärdat. Vid granskningen av dessa konstaterar Skolinspektionen att de skriftliga bedömningarna enbart innehåller uppgift om elevens höga frånvaro men saknar uppgift om vilka mål som eleven uppnått i ämnet. Av bedömningen framgår heller inte vilka stödåtgärder som skolan vidtagit.

Bedömningsområde: Avgifter**Bedömning:**

Utbildningen är inte avgiftsfri.

Författningsstöd:

4 kap. 4 § 1985 års skollag

Motivering:

Skolinspektionen har uppmärksammat att elever får betala 300 kronor för en skidresa på skolans friluftsdag. Enligt Skolinspektionens bedömning är denna avgift för hög för att kunna bedömas som en sådan obetydlig kostnad som är förenlig med skollagen. Det faktum att skolan erbjuder kostnadsfria alternativ förändrar inte Skolinspektionens bedömning.